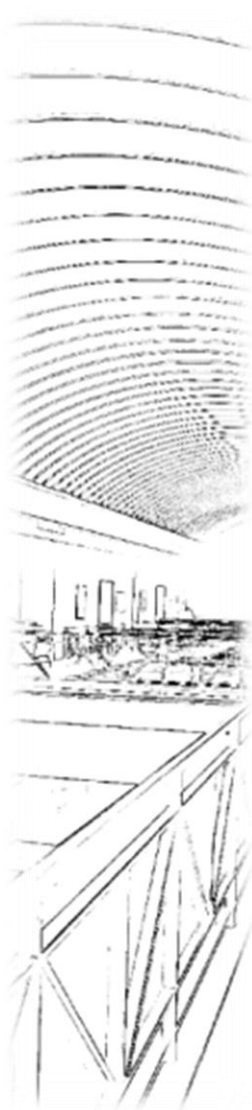

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Διάλεξη 06:

Ευρωπαϊκές Πόλεις: Από τη Βιομηχανική Παρακμή στη Μεταβιομηχανική Εποχή
01/04/2019

Διδακτική Ομάδα

Καθηγήτρια Άσπα Γοσποδίνη (gospod@uth.gr)

Αναπληρωτής Καθηγητής Δημήτρης Καλλιώρας (dkallior@uth.gr)

ΕΔιΠ Γιάννης Σαράτσος (saratsis@uth.gr)

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις (I)

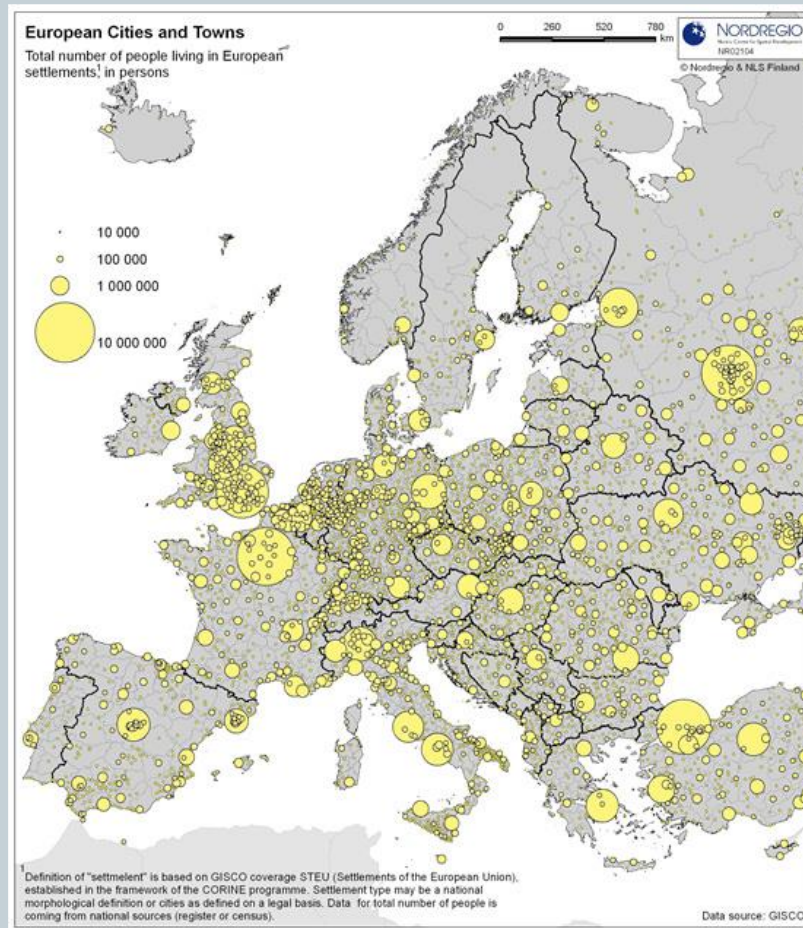
-3-

- Ορισμένες εκ των πόλεων της Ευρώπης συγκαταλέγονται στις πρωτοπόρες τόσο σε όρους οικονομικής επίδοσης όσο και σε όρους ποιότητας ζωής.
- Περίπου το 72% του πληθυσμού της ΕΕ ζει και δραστηριοποιείται στις πόλεις.
- Το αστικό σύστημα της ΕΕ αποτελείται από πόλεις μικρού, μεσαίου και μεγάλου μεγέθους.
- Στην ΕΕ (και στον ΕΟΧ) υφίσταται 828 πόλεις. Εξ αυτών οι 2 θεωρούνται πόλεις παγκόσμιας εμβέλειας (Λονδίνο, Παρίσι), οι 6 θεωρούνται πρώτου επιπέδου (πληθυσμός: 3+ εκ. κάτοικοι) μητροπολιτικά κέντρα (Αθήνα, Βερολίνο, Μαδρίτη, Βαρκελώνη, Μιλάνο, Νάπολι), οι 18 θεωρούνται δευτέρου επιπέδου (πληθυσμός: 1-2 εκ. κάτοικοι) μητροπολιτικά κέντρα και οι 38 θεωρούνται τρίτου επιπέδου (πληθυσμός: 0,5-1 εκ. κάτοικοι) μητροπολιτικά κέντρα.
- Κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενήνταετίας, η Ευρώπη μεταβλήθηκε από μια αγροτική και βιομηχανική ήπειρο σε μία ήπειρο η οποία έχει εισέλθει στη μεταβιομηχανική εποχή και στην οποία κυριαρχούν τα αστικά και τα μητροπολιτικά κέντρα.

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις (II)

-4-

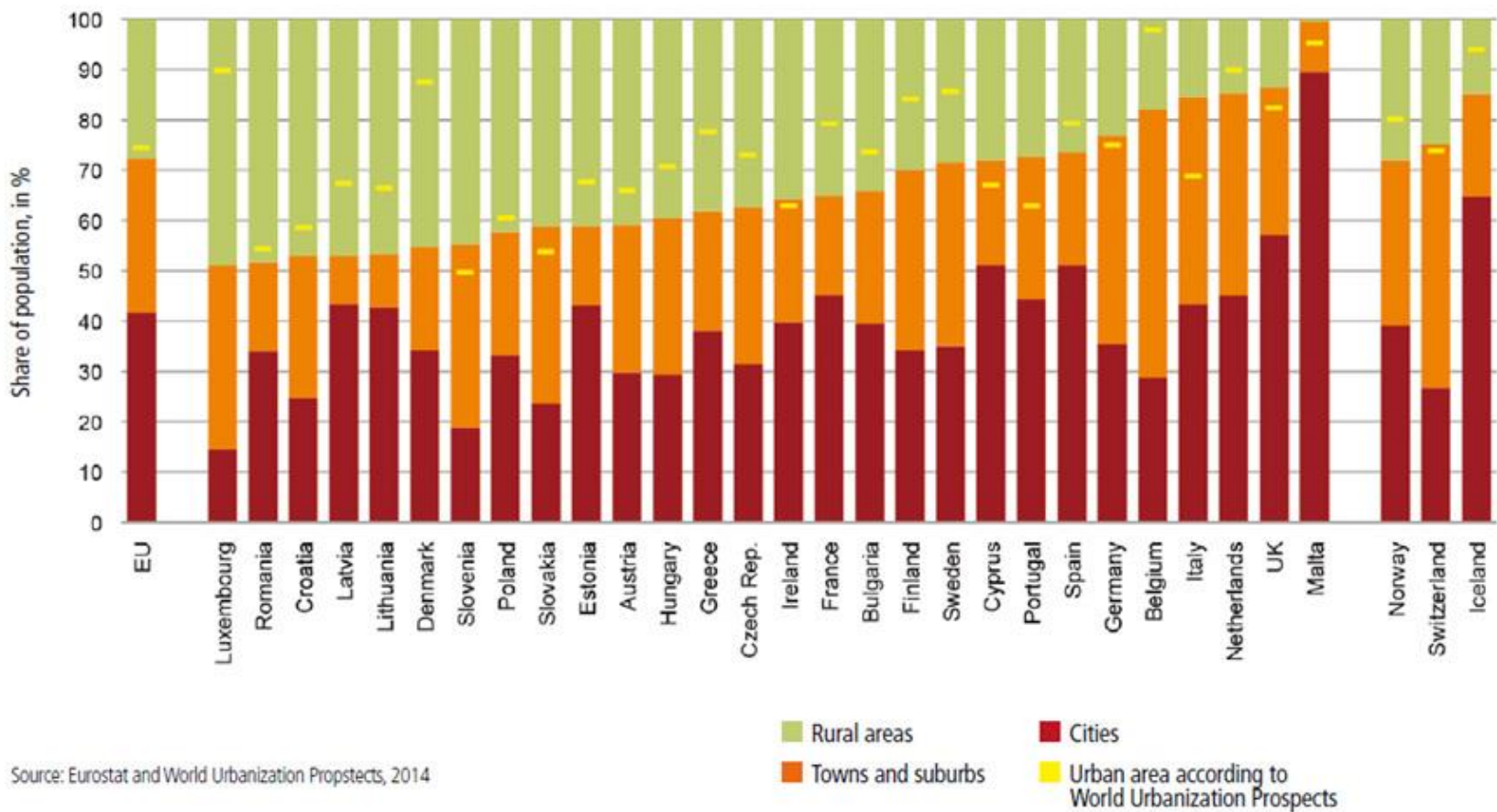
The distribution and relative size of European cities today

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις (III)

-5-

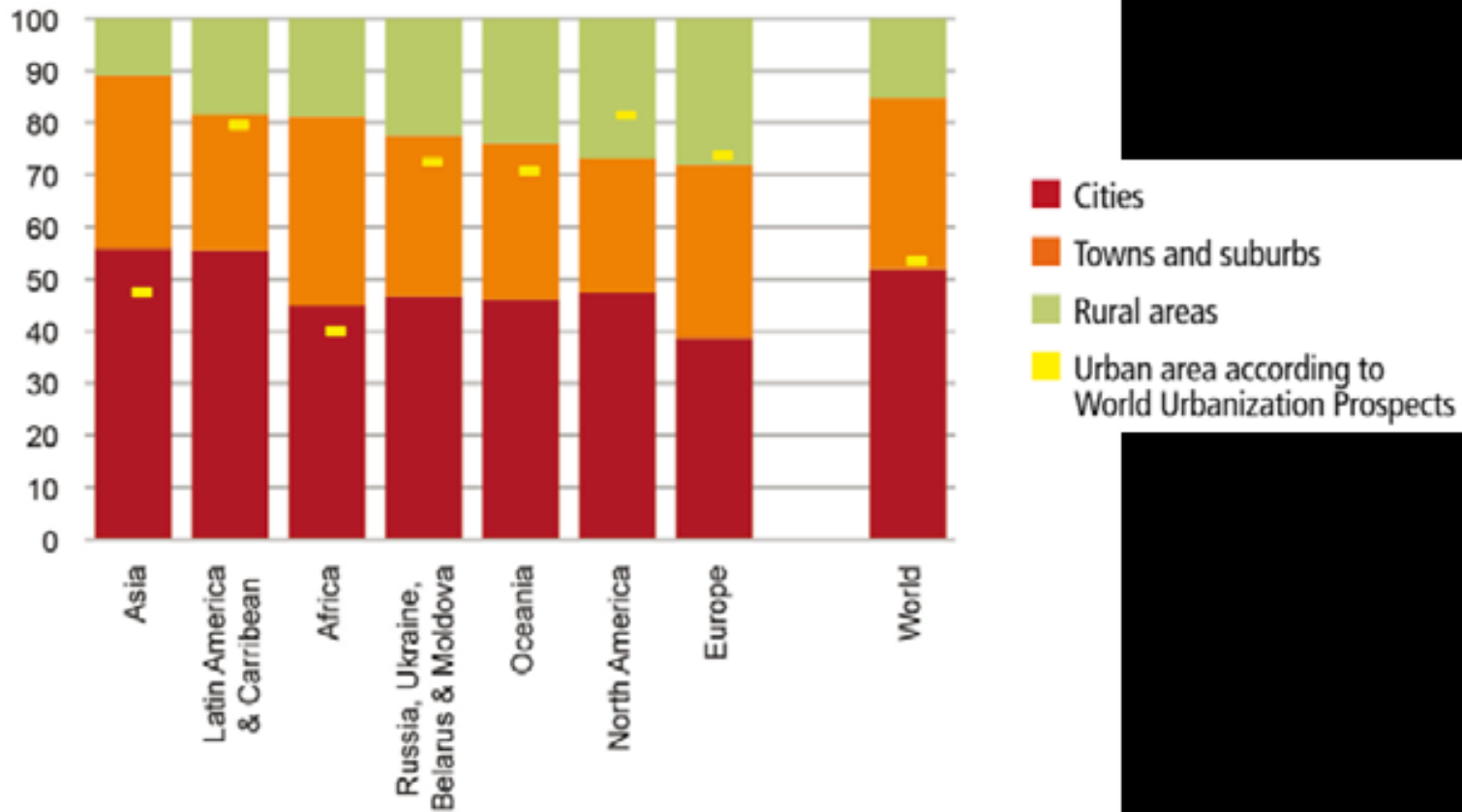
Share of urban population in EU and constituent countries

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις (IV)

-6-

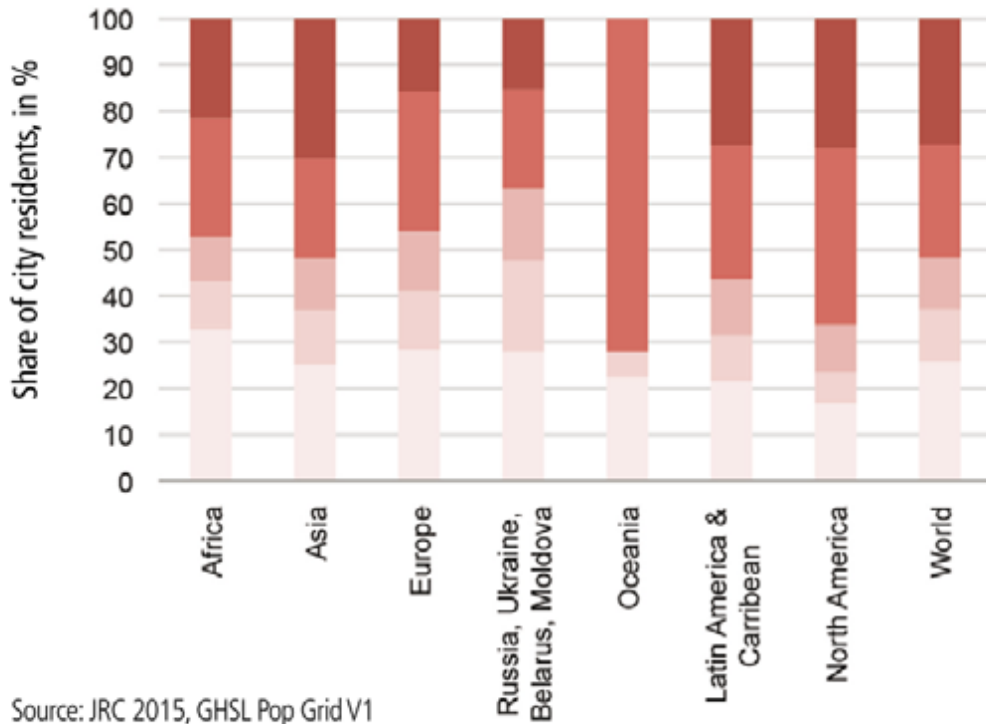
Share of urban population by continent

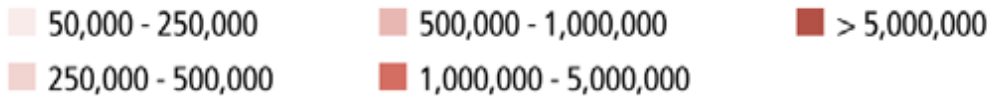
Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις (V)

-7-

Share of city residents by continent

Source: JRC 2015, GHSL Pop Grid V1

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πόλεων (I)

-8-

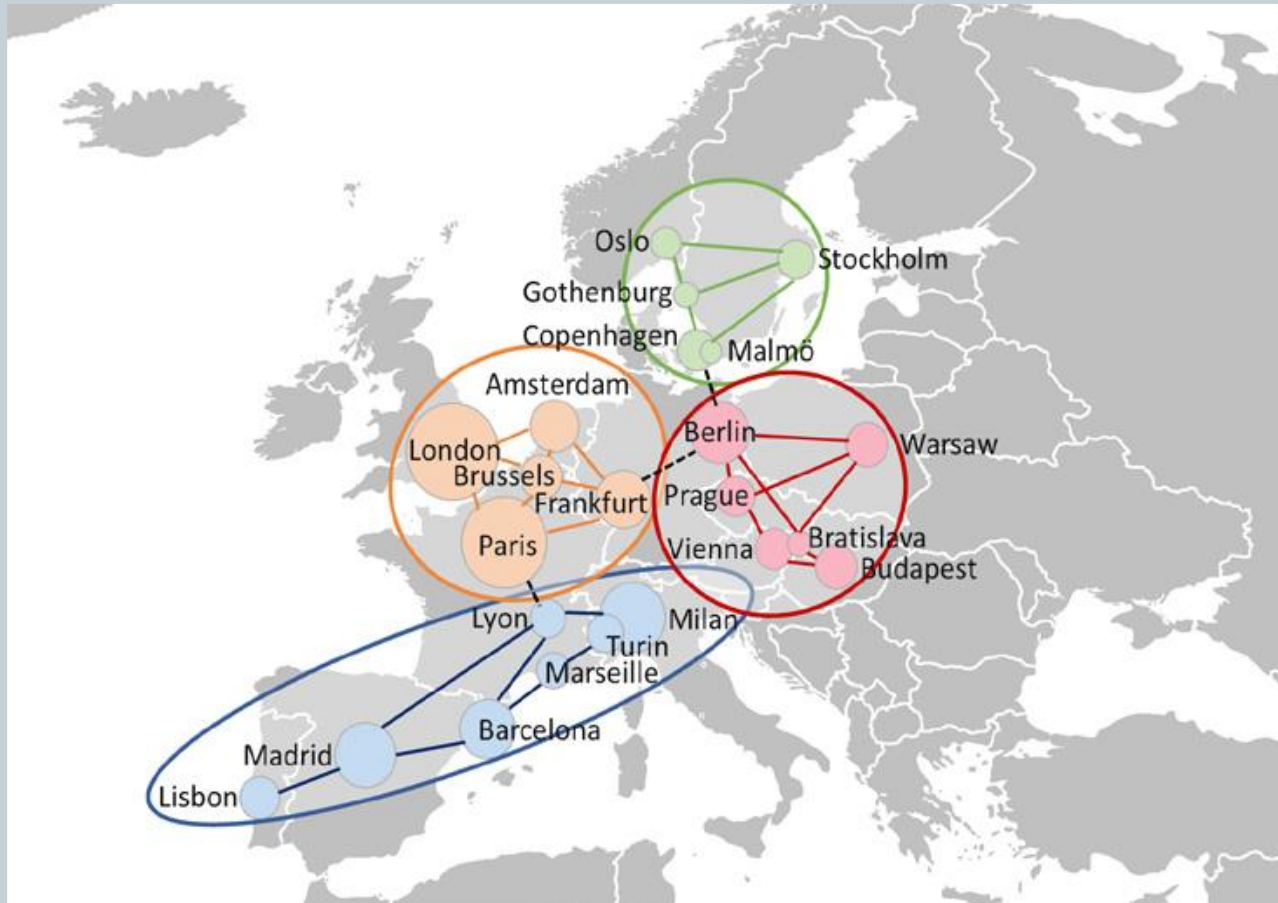
- Κάθε χώρα εισήλθε στην ΕΕ έχοντας ένα ήδη διαμορφωμένο αστικό σύστημα.
- Η διαδικασία της οικονομικής ολοκλήρωσης επηρέασε τα εθνικά αστικά συστήματα διευκολύνοντας το εμπόριο, τις μετακινήσεις πληθυσμός, τις μεταφορές και τις διασυνοριακές αλληλεπιδράσεις.
- Προϊόντος του χρόνου διαμορφώθηκε ένα ευρωπαϊκό αστικό σύστημα το οποίο συνυπάρχει με τα επιμέρους εθνικά.
- Το ευρωπαϊκό αστικό σύστημα εμφανίζεται εξαιρετικά ετερογενές καθώς οι επιμέρους πόλεις έχουν αναπτύξει διαφορετικές εξειδικεύσεις στη βάση των επιμέρους συγκριτικών πλεονεκτημάτων τους. Επιπρόσθετα, στη βάση επιμέρους συμπληρωματικών χαρακτηριστικών έχουν αναπτυχθεί ισχυρές συσπειρώσεις (clusters) πόλεων (π.χ. Άμστερνταμ, Βρυξέλλες, Φρανκφούρτη, Παρίσι, Λονδίνο – Βερολίνο, Βαρσοβία, Πράγα, Βουδαπέστη, Βιέννη, Μπρατισλάβα – Όσλο, Γκέτεμποργκ, Στοκχόλμη, Μάλμε, Κοπεγχάγη).

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πόλεων (II)

-9-

Clusters of European cities

Ευρωπαϊκές Πόλεις

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά την Τελευταία Πεντηκονταετία (I)

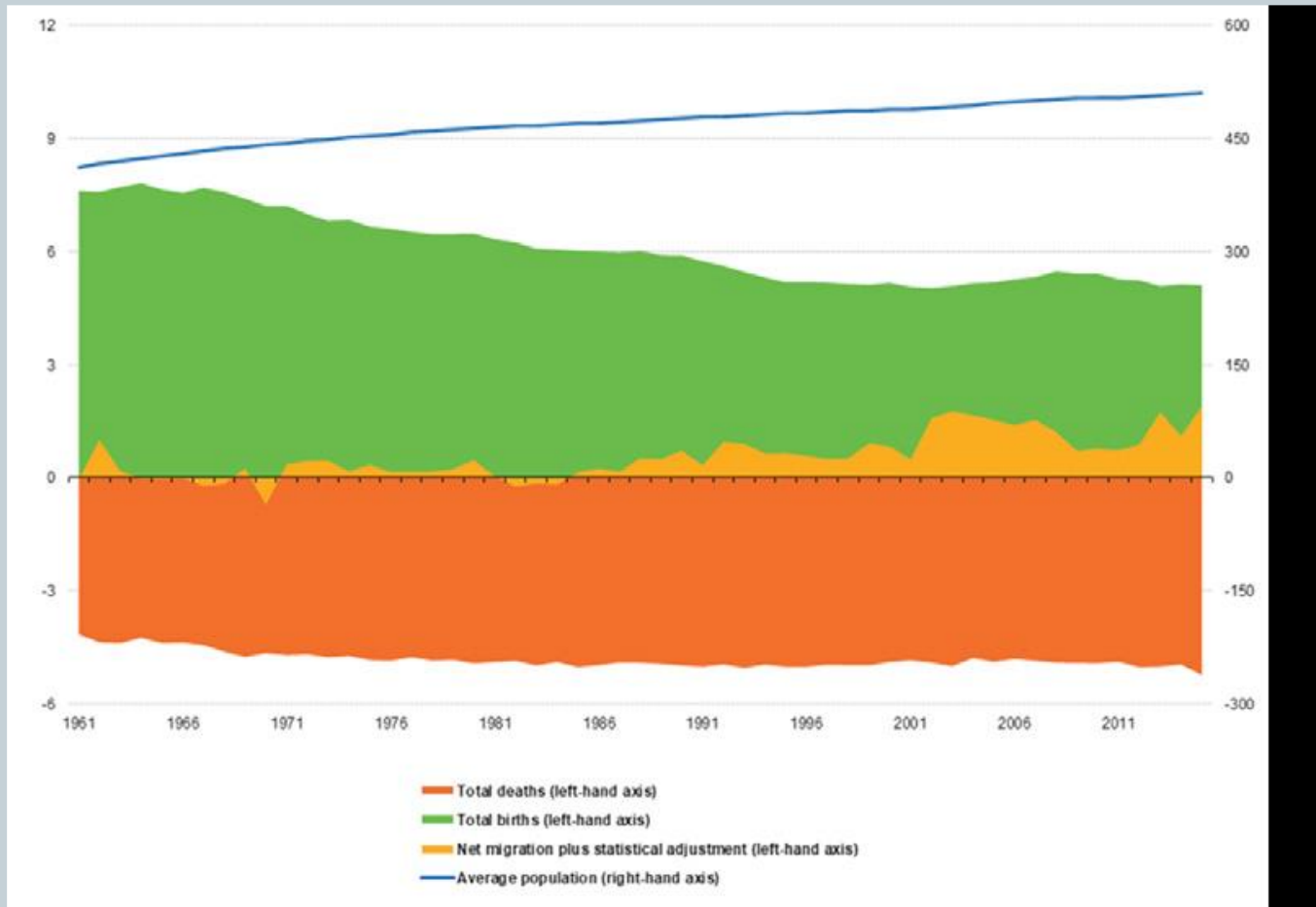
-10-

- Ο πληθυσμός της ΕΕ βαίνει αυξανόμενος. Ιδιαίτερα αυξημένος είναι ο πληθυσμός των μητροπολιτικών κέντρων και αυτό προκύπτει σε βάρος των πόλεων δευτέρου επιπέδου. Παρατηρείται μια μετακίνηση πληθυσμού προς τα μητροπολιτικά κέντρα, ως αποτέλεσμα καθαρής μετανάστευσης, και αυτή συνδυάζεται με αύξηση του προσδόκιμου ζωής, μείωση της γονιμότητας, σύναψη γάμων σε σχετικά μεγάλες ηλικίες και αύξηση των διαζυγίων. Η καθαρή μετανάστευση είναι ισχυρότερη της φυσικής αύξησης του πληθυσμού και αυτό επιφέρει πληθώρα οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών επιπτώσεων.
- Κατά την τελευταία πεντηκονταετία παρατηρήθηκε έντονα το φαινόμενο της αποβιομηχάνισης το οποίο συνδυάστηκε με την ανάδυση της οικονομίας των υπηρεσιών και, εσχάτως, της οικονομίας της γνώσης. Η βιομηχανία «μετακόμισε» από την ΕΕ προς τρίτες χώρες (Κίνα, Ινδία, ΝΑ Ασία) εξαιτίας οικονομικών φαινομένων (π.χ. πετρελαϊκή κρίση) και δυναμικών (π.χ. παγκοσμιοποίηση). Εντός της ΕΕ παρατηρείται έντονος ανταγωνισμός εξελισσόμενης της διαδικασίας της οικονομικής ολοκλήρωσης, με τον πληθυσμό να καθίσταται ιδιαίτερα μετακινήσιμος.

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά την Τελευταία Πεντηκονταετία (II)

-11-

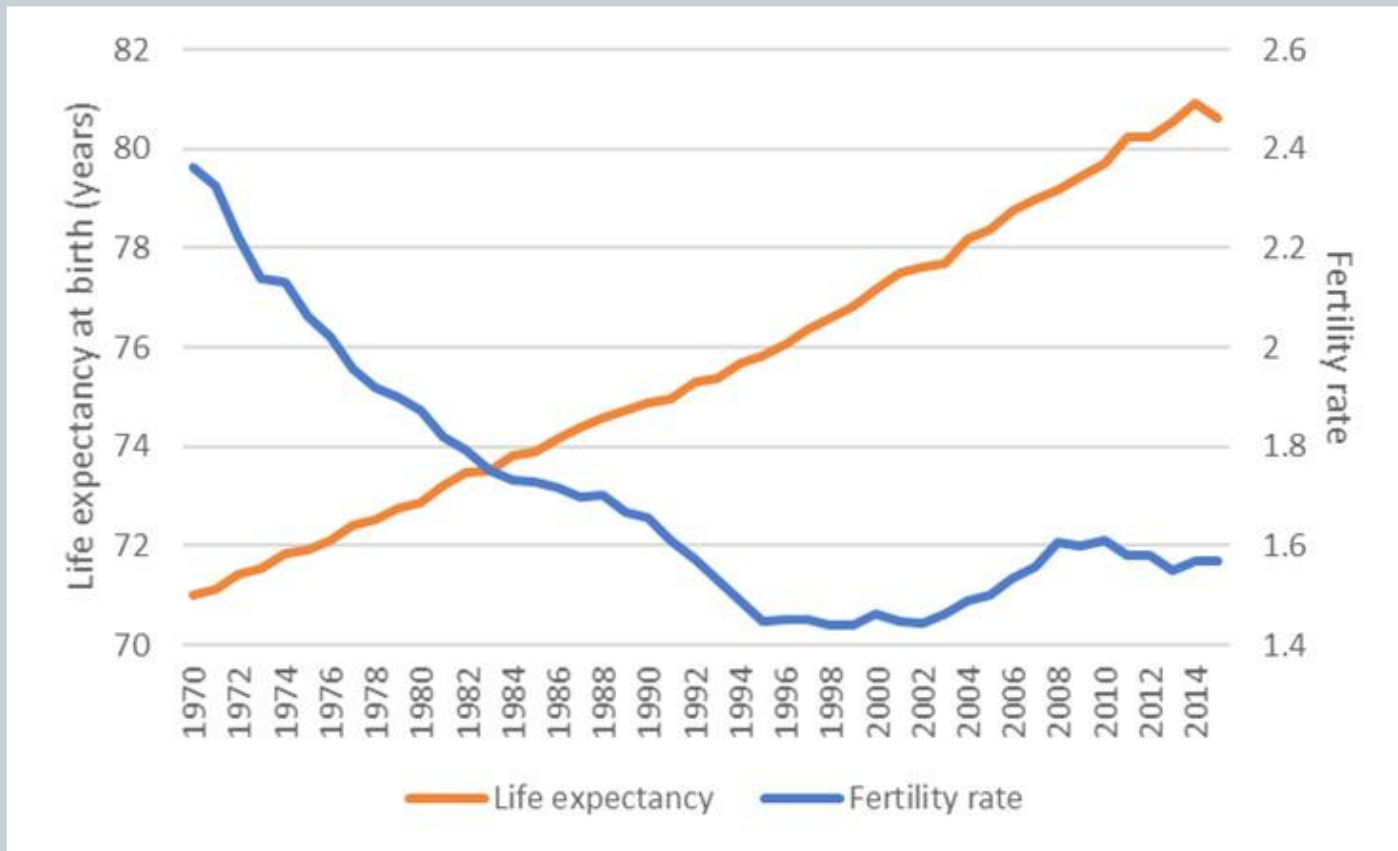
Components of European population change

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά την Τελευταία Πεντηκονταετία (III)

-12-

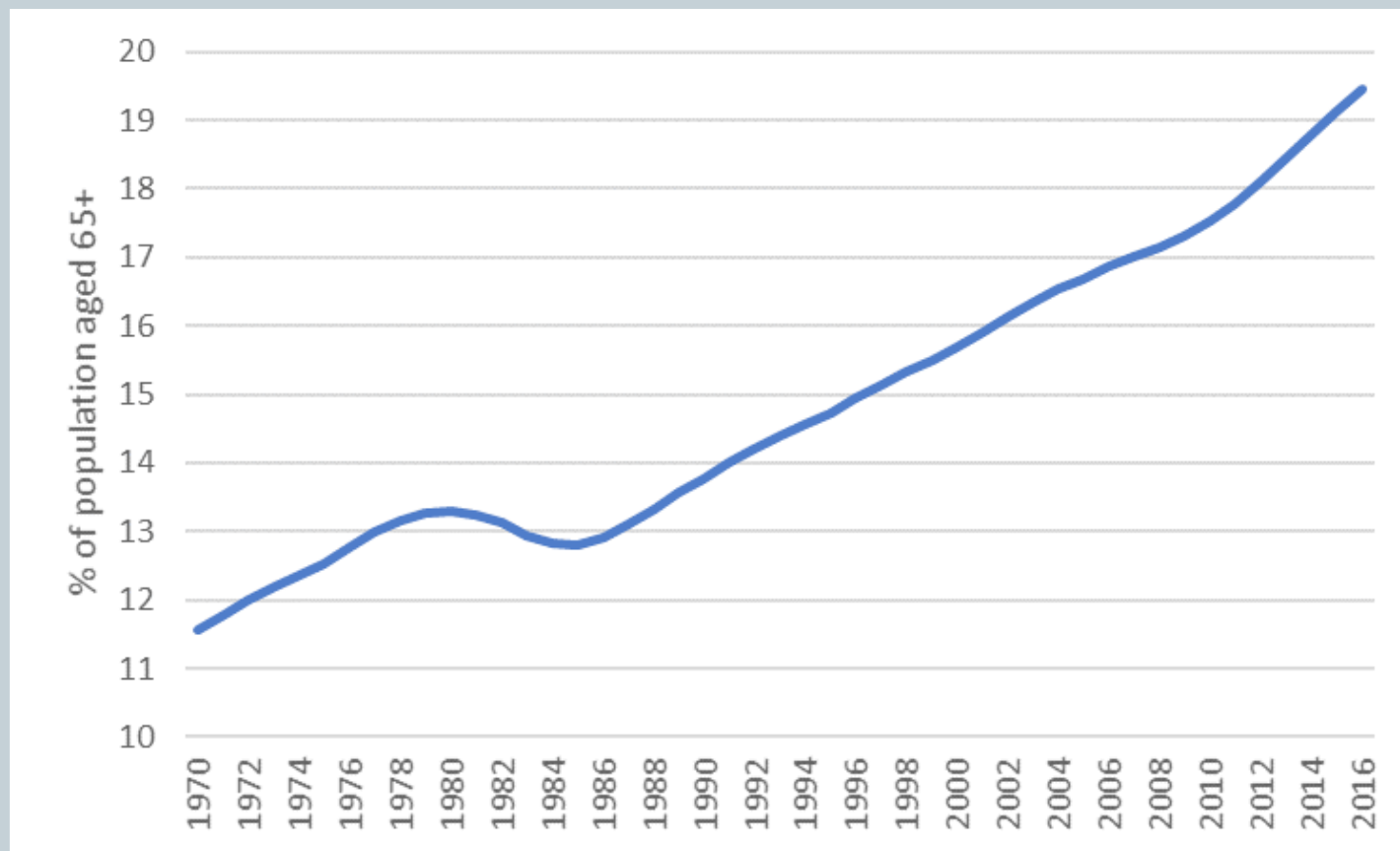
Change in life expectancy and fertility rate in the EU

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά την Τελευταία Πεντηκονταετία (IV)

-13-

EU population aged 65+

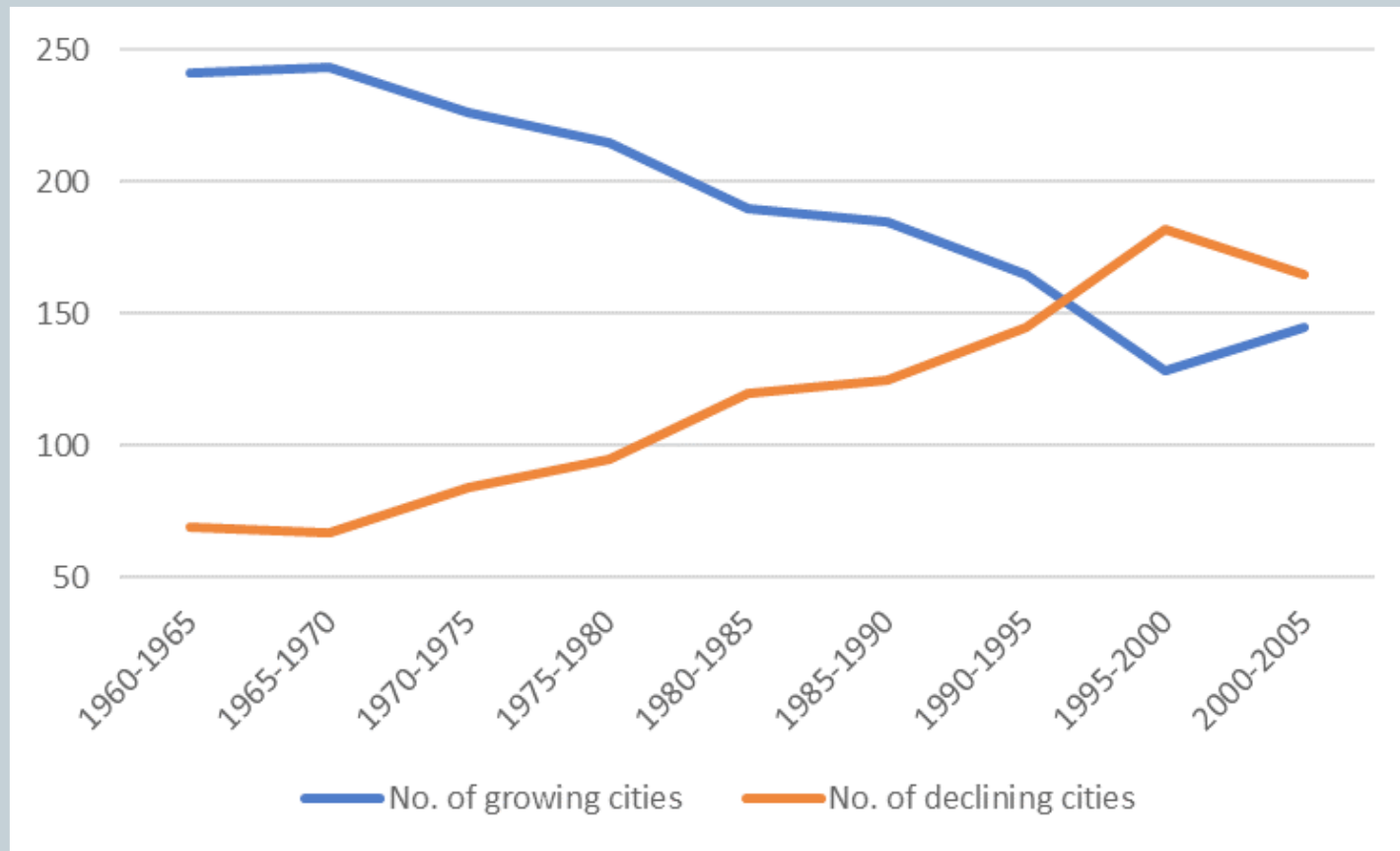

Ευρωπαϊκές Πόλεις

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά την Τελευταία Πεντηκονταετία (V)

-14-

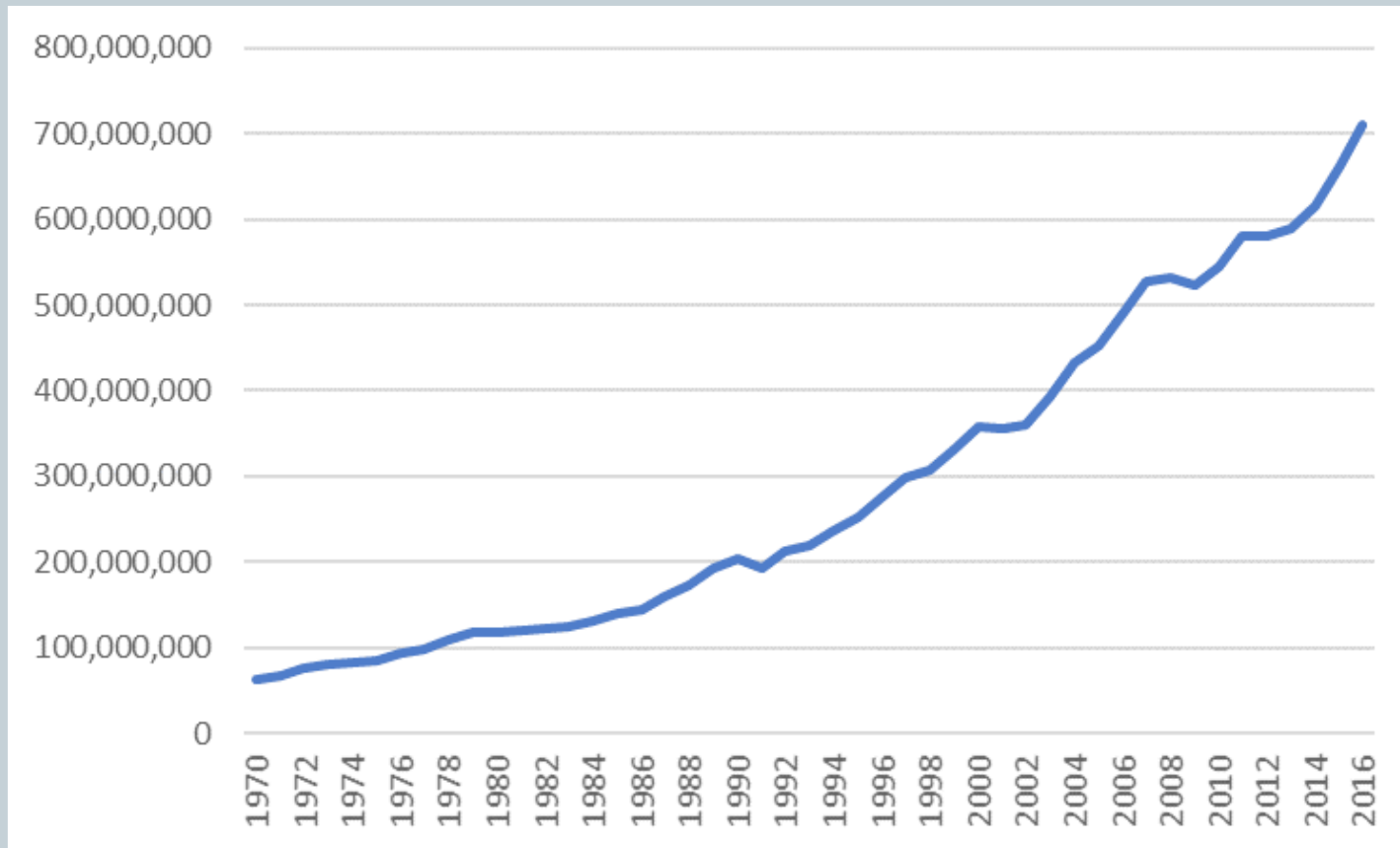
Number of growing and declining EU cities

Οι Ευρωπαϊκές Πόλεις κατά την Τελευταία Πεντηκονταετία (VI)

-15-

Number of air passengers carried in the EU

Ευρωπαϊκές Πόλεις

Τυπολογία Ευρωπαϊκών Πόλεων (I)

-16-

- Οι πόλεις οι οποίες απαρτίζουν το ευρωπαϊκό σύστημα διακρίνονται σε: α) διεθνείς κόμβους (international hubs), β) εξειδικευμένους πόλους (specialized poles) και γ) περιφερειακούς πόλους (regional poles).

Τυπολογία Ευρωπαϊκών Πόλεων (II)

-17-

Typology of European cities

Τυπολογία Ευρωπαϊκών Πόλεων (II)

-18-

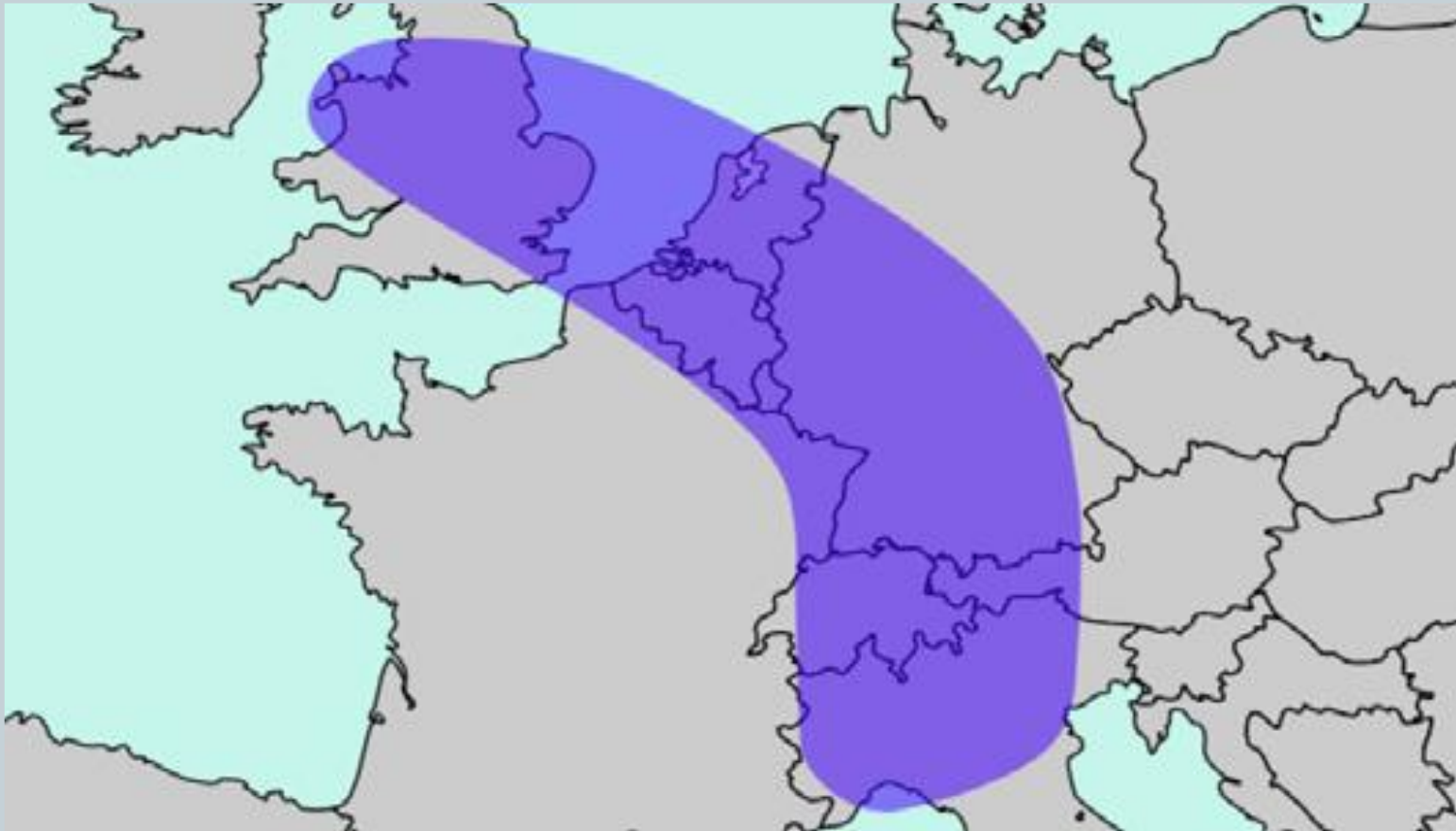
Major industrial regions in Europe (1945-1970)

Τυπολογία Ευρωπαϊκών Πόλεων (IV)

-19-

The Blue Banana

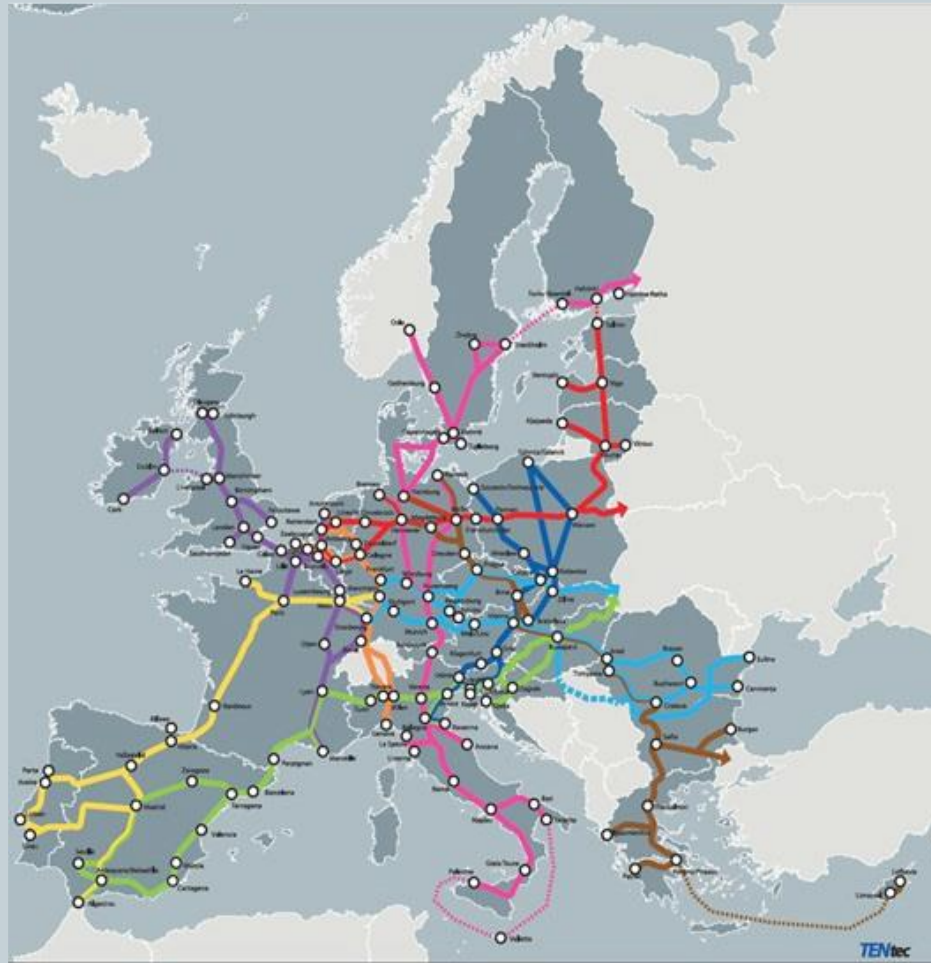

Ευρωπαϊκές Πόλεις

Τυπολογία Ευρωπαϊκών Πόλεων (V)

-20-

The 9 TEN-T core network corridors

Ευρωπαϊκές Πόλεις

Η παρουσίαση συμπληρώνει και δεν υποκαθιστά τα προτεινόμενα συγγράμματα.

